

МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНІ СИСТЕМИ ТА КОНЦЕПЦІЇ XX СТОЛІТТЯ

Автори:

Салдан С. О. – кандидат мистецтвознавства, доцент (I розділ);
Король О. М. – кандидат мистецтвознавства, доцент (II розділ);
Болгарський А. Г. – кандидат педагогічних наук, професор
(III, VI розділи);

Тайнель Е. З. – кандидат педагогічних наук, професор (IV розділ);
Жигаль З. М. – кандидат педагогічних наук, доцент (V розділ);
Черкасов В. Ф. – доктор педагогічних наук, професор (VII розділ);
Поплавська-Мельниченко Ю. В. – кандидат мистецтвознавства,
доцент (VIII розділ);
Ніколаї Г. Ю. – доктор педагогічних наук, професор (IX розділ).

За загальною редакцією:

Тайнель Е. З. – кандидат педагогічних наук, професор
Львівського національного університету імені Івана Франка.

Рецензенти:

Даниленко Л. І. – доктор педагогічних наук, професор
Академії педагогічних наук України;
Кияновська Л. О. – доктор мистецтвознавства, професор
Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка);
Лобова О. В. – доктор педагогічних наук, професор
Сумського державного педагогічного університету
імені А. С. Макаренка.

*Рекомендовано до друку Вченою радою Львівського національного університету
імені Івана Франка Протокол № 37/6 від 9 червня 2017 р.*

С 24 Музично-педагогічні системи та концепції ХХ століття : підручник /
[Ніколаї Г. Ю., Черкасов В. Ф. та ін.]; за заг. ред. канд. пед. наук, проф.
Тайнель Е. З. Вид. 2-ге. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка – Харків, 2018. –
433 с.

ISBN 978-617-10-0260-9.

У підручнику досліджено музично-педагогічні системи та концепції ХХ століття, узагальнено досвід відомих педагогів, з-поміж яких: Р. Штайнер, Б. Трічков, Е. Жак-Далькроз, З. Кодай, К. Орф, С. Сузуки, Д. Кабалевський, Е. Гордон, а також загальне музичне виховання в Польщі. На основі джерельних матеріалів розкрито історичні умови, основні види діяльності, принципи і методи музичного навчання і виховання, а також їх адаптація в українській школі.

Для студентів і викладачів мистецьких дисциплін вищих навчальних закладів, вчителів музики та всіх, хто цікавиться світовими здобутками в галузі загального музичного виховання.

УДК [37.091.3:78.03"19"] (075.8)
ББК Ч421.355.23

© Е. З. Тайнель, Г. Ю. Ніколаї, В. Ф. Черкасов та ін., 2018
© Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2018

ISBN 978-617-10-0260-9

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
РОЗДІЛ 1. ВАЛЬДОРФСЬКА ПЕДАГОГІКА Р. ШТАЙНЕРА	9
1.1. Історичні умови створення концепції	10
1.2. Основні принципи	11
1.3. Методи навчання	19
1.4. Аналіз видів музичної діяльності	22
1.5. Уроки музики у молодших класах	26
1.6. Методика викладання у старшій школі	32
1.7. Основні напрями дошкільного виховання	35
1.8. Можливість адаптації в українських школах	39
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНА СИСТЕМА МУЗИЧНОГО НАВЧАННЯ «СХОДИНКИ» БОРИСА ТРІЧКОВА (1881–1944)	49
2.1. Історичні передумови створення методу «Сходинки» Б. Трічкова в Болгарії	49
2.2. Основні принципи болгарського методу «Сходинки» Б. Трічкова	54
2.3. Музично-педагогічна методологія та аналіз видів музичної діяльності за Борисом Трічковим	55
2.4. Методика викладання музики в молодших класах	57
2.5. Двоголосний спів	63
2.6. Про «свідомий спів по нотах» з підручника	64
2.7. Методика Б. Трічкова викладання музики в підлітків	69
2.8. Можливість адаптації метода Б. Трічковав в українських школах	79